

Lahti

Europaan 18

Arkkitehtuuri- ja maisema-arkkitehtuurikilpailu Urheilukeskukseen

Kaupunkiympäristölautakunta 11.9.2024



Mikä on Europan?

Kansainvälinen monialainen kilpailu maisema-arkkitehdeille ja kaupunkisuunnittelijoille

- Järjestetään joka toinen vuosi
- Kilpailukohteet eri puolilla Eurooppaa
- Kilpailun osallistajat valitsevat kohteen
- Kilpailuun osallistuvien on oltava alle 40-vuotiaita
- Suomessa Europan-kilpailua koordinoi Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) alla toimiva Europan Finland -rahasto



Kuva: Maria Silvast

European 18

Teemana "Resourcing"

1. Luonnonelementtien hyödyntäminen
2. Elämäntavat ja inklusiivisuus voimavarana
3. Tilojen ja materiaalien uusiokäyttö



Kuva: Pasi Widgren

Miksi Europan-kilpailu Urheilukeskuksen alueelle?

- Maailmanluokan monitoimikokonaisuuden kaupunki- ja maisemakuvan parantaminen
- Viihtyisyyden ja vehreyden lisääminen
- Tuoreiden toiminnallisten suunnitelmien yhteensovittaminen
- Kilpailun avulla haetaan kohdealueelle kantavaa ideaa asemakaavoituksen tueksi ja vaiheittain toteutettavaksi
- Ensimmäinen vaihe tulisi olla sellainen, että sen voisi toteuttaa MM-kisoihin 2029, jolloin kisoista jäisi uusi kerrostuma Lahden kaupunkikuvaan.



Kuva: Pasi Widgren

Miksi Europan-kilpailu Urheilukeskuksen alueelle?

- Kyseessä ei ole rakennussuunnittelukilpailu
- Lahden Urheilukeskus on tunnettu kohde, johon moni suunnittelija tarttunee
- Suunnittelukilpailu on Lahden arkkitehtuuripoliittisen ohjelman (Lahden Apoli) jokavuotinen toimenpide
- Viimeisin kilpailu oli ideakilpailu Niemen ranta-alueesta syksyllä 2021
- Kilpailulla saadaan raikkaita ideoita ja vaihtoehtoja



Kuva: Pasi Widgren

Urheilukeskuksen vahvuudet

- Erinomainen sijainti kaupungin keskustan kupeessa, hyvät liikenneyhteydet muualle
- Monipuoliset mahdollisuudet kilpaurheilusta arkikäyttöön ja tapahtumiin
- Avoinna 365 vuorokautta vuodessa kaikille kävijöille, alueella liikkuminen on maksutonta
- Yli miljoona vuosittaista käyntiä
- Mäkimonttu on Suomen 2. suurin ulkoilma-areena
- Pitkä historia ja perinteet, pitkäjänteinen kehittäminen
- Ainutlaatuinen maisema ja luonnonympäristö



Kuva: Pasi Widgren

Kehitettäviä asioita

- Monipuoliset urheilu- ja liikuntapalvelut, mutta muut palvelut vähäisiä
- Etäisyys keskustaan, asemalle ja satamaan lyhyt, mutta yhteydet hahmottuvat heikosti (löydettävyys)
- Kaupunki- ja maisemakuva hajanainen, paikoin epämääräinen ja ankea
- Alueelle saavuttaessa ei arvaa, miten ainutlaatuinen kohde ja luonnonympäristö kyseessä
- Isojen toimintojen tulevaisuus ja sijainti?



Kuva: Pasi Widgren

Kilpailun tavoitteet

Kaupunki- ja maisemakuvalliset tavoitteet

- Kaupunkikuvan ja viihtyisyyden parantaminen
- Vehreyden lisääminen
- Viherrakenteen vahvistaminen
- Tärkeiden saapumissuuntien jäsentäminen

Toiminnalliset tavoitteet

- Yhteydet asemalle, satamaan ja keskustaan
- Suur tapahtumat ja arkikäyttö
- Isojen toimintojen sijoittamisen tutkiminen alueelle
- Toimintojen monipuolistaminen
- Rakennusten uudet käyttötarkoitukset

Ekologiset tavoitteet ja reunaehdot

- Salpausselän luonnon erityispiirteet
- Kiertotalous ja materiaalivirrat
- Pohjavesi, hulevedet, maanpinnan peittyminen
- Viherkerroin

Tavoitteet ja reunaehdot tarkentuvat kilpailuohjelmassa, jonka sisältö tuotetaan laajassa yhteistyössä.

Lahden urheilukeskus ja ympäristö



Maailmanluokan
monitoimikokonaisuus
lähellä kaupungin keskustaa

yhteys satamaan

yhteys keskustaan

yhteys matkakeskukselle

- Alueen kaupunkikuvan ja viihtyisyyden parantaminen
- Vehreyden lisääminen, viherrakenteen vahvistaminen
- Tärkeiden saapumissuuntien jäsentäminen



- Suurtapahtumat ja arkikäyttö
- Isojen toimintojen sijoittamisen tutkiminen alueelle
 - Vesiliikuntakeskus ja/tai maauimala
 - Monitoimiareena
 - Liikenteelliset ratkaisut, pysäköinti→ Eri skenaariot
- Toimintojen monipuolistaminen
 - Kaupallisten palvelujen lisääminen
- Rakennusten uudet käyttötarkoitukset
- Yhteydet keskustaan, satamaan ja matkakeskukselle



- Salpausselän luonnon erityispiirteet
- Kiertotalous, materiaalivirrat
- Pohjavesi, hulevedet, maanpinnan peittyminen
- Viherkerroin



Kilpailualue

Urheilukeskuksen ja sen lähiympäristön kaupunkikuvallisesti näkyvimmät alueet

- Urheilukeskuksen keskeiset rakennetut alueet ja niitä ympäröivät mäet etelässä, lännessä ja pohjoisessa
- Aluerajaus tarkentuu kilpailuohjelman myötä
- Eri saapumissuunnat alueelle mukana rajauksessa
- Kilpailussa on kolmen eri tarkkuustason/ mittakaavan suunnittelua
- Aluerajaus sisältää myös kohteita, joihin kilpailijoiden ei toivota ehdottavan muutoksia
- Kohde soveltuu erityisen hyvin Europan-kilpailun kohteeksi, koska alue on varsin laaja ja kaipaa sekä kaupunkikuvallista että maisemallista jäsentämistä
- Alueen kehittäminen on Keskustavision 2040 kärkihanke



Kilpailun aikataulu

Europaan-kilpailu järjestetään joka toinen vuosi

- elo-syyskuu 2024 kohteiden valinta
- 15.2.2025 Kilpailumateriaali valmista
- 3.3.-29.6.2025 Kilpailuaika
- 4.11.2025 Kilpailun palkintojenjako
- kevät 2026 → Voittaneeseen konseptiin tai ideaan perustuvan jatkosuunnittelun käynnistäminen, asemakaavamuutoksen käynnistäminen
- Ensimmäinen vaihe valmis 2028 hyvissä ajoin ennen MM2029-kisoja



Paljonko kilpailun järjestäminen maksaa?

Kokonaiskustannus noin 100 000 € (alv. 0%)

Kustannukset voi jakaa vuosille 2024–2026.

Europan-Suomi:

- Valmistele kilpailuaineistot
- Palkkaa tuomariston
- Huolehtii kilpailun markkinoinnista ja tiedotuksesta
- Järjestää kilpailuun liittyvät tilaisuudet, ml. maastokäynnit, seminaarit ja palkintojenjaon
- On tukena mahdollisten jatkotoimeksiantojen järjestelyissä kilpailun jälkeen

Kansallisen hankintalainsäädännön mukainen menettely.



Kuva: Pasi Widgren

Mitä saamme?

Kansainvälisen ideakilpailun hyödyt

- Vaihtoehtoisia ehdotuksia Lahden kansainvälisesti tunnetuimman kohteen ilmeen parantamiseksi ja toimintojen jäsentämiseksi, päätöksenteon tueksi
- Kokonaiskuvan, joka nivoo yhteen alueelle tehdyt toiminnalliset suunnitelmat ja taustaselvitykset
- Tällaisen suunnitelman kustannus konsulttityönä on samaa suuruusluokkaa kuin kilpailun järjestäminen
- Kansainvälistä näkyvyyttä Salpausselän Geoparkin ”portille”, pohjoismaisten hiihtolajien MM-kisoille 2029 ja Lahdelle



Kuva: Pasi Widgren

An aerial photograph of a large, circular sports arena. The arena features a blue running track with white lane markings surrounding a central green field. The field has white markings for various sports, including a large '10' and '20' in the center. The arena is surrounded by a concrete structure with some seating areas visible at the top. The overall scene is brightly lit, suggesting a clear day.

Kamerankestävä ja toiminnallisesti monipuolinen Urheilukeskus

Kansainvälisen Europan 18 -arkkitehtuurikilpailun avulla